

Mücbir Sebep Hali Kapsamında Olan Mükelleflerde NACE Kod Değişiklikleri

Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden etkilenen mükelleflerin vergi ödevlerinin yerine getirilmesi bakımından “mücbir sebep” hükümlerinden faydalandırılması amacıyla Gelir İdaresi Başkanlığınca önce 24 Mart 2020 tarihinde DUYURU yayımlanmış, ardından 24/03/2020 tarihli ve 31078 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de konuyla ilgili 518 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği yayımlanmıştır.

Anılan düzenlemelerde;

- 1- Gelir İdaresi Başkanlığının **internet sitesinde duyurulduğu üzere**; anılan Tebliğ ile **salgından doğrudan etkilenen ve ana faaliyetleri itibariyle**, alışveriş merkezleri dahil perakende ticaret, demir çelik ve metal sanayii, otomotiv imalatı ve ticareti ile otomotiv sanayii için parça ve aksesuar imalatı, depolama faaliyetleri dahil lojistik ve ulaşım, sinema ve tiyatro gibi sanatsal hizmetler, tur operatörleri ve seyahat acenteleri dahil konaklama faaliyetleri, lokanta, kiraathane dahil yiyecek ve içecek hizmetleri, tekstil ve konfeksiyon imalatı ve ticareti ile etkinlik ve organizasyon hizmetlerinin yanı sıra sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, madencilik ve taş ocakçılığı, bina inşaatı ve özel inşaat faaliyetleri, endüstriyel mutfak imalatı, araç kiralama ile matbaacılık dahil kitap, gazete, dergi ve benzeri basılı ürünlerin yayımcılık faaliyetleri sektörlerinde faaliyette bulunan mükelleflerin mücbir sebep halinde olduğunun kabul edildiği,
- 2- Keza, İçişleri Bakanlığı tarafından alınan tedbirler kapsamında **faaliyetleri geçici süre ile durdurulan** yüzme havuzu, hamam, kaplıca, spor, oyun ve düğün salonu, berber ve kuaför gibi işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyet gösteren mükelleflerin de bu süre boyunca mücbir sebep hükümlerinden yararlanabilecekleri,
- 3- Bahse konu mükelleflere ilave olarak **çiftçi, terzi, manav, avukat, mali müşavir, mimar, mühendis, eczacı, doktor, dişçi, veteriner, fizyoterapist, yazılımcı, sanatçı gibi mükellefler de** dahil olmak üzere bilanço ve işletme hesabı esasına göre defter tutanlar ile serbest meslek kazancı elde eden gelir vergisi mükellefi olan yaklaşık **1.9 milyon** vatandaşımızın da mücbir sebep hali kapsamında değerlendirildiği

belirtilerek, 518 Seri Nolu VUK Genel Tebliğinde, yukarıda yer verilen tüm mükelleflerin **Nisan, Mayıs ve Haziran** aylarında vermeleri gereken **muhtasar ve katma değer vergisi beyannamelerinin verilme süresinin 27 Temmuz 2020** günü sonuna kadar uzatıldığı,

Söz konusu beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergilerin **ödeme sürelerinin ise altışar ay uzatılarak** ödemelerin **Ekim, Kasım ve Aralık** aylarının son haftası içerisinde yapılabilmesinin sağlandığı açıklanmıştır.

Diğer taraftan, İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan genelge uyarınca **65 yaş ve üstü ile kronik rahatsızlığı bulunan vatandaşlarımız** için getirilen sokağa çıkma yasağı uygulaması çerçevesinde, 65 yaşın üzerinde olması ya da kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkamayacak olan **vergi mükellefleri ile meslek mensupları** açısından sokağa çıkma yasağının başladığı tarih ile sona ereceği tarih arasındaki dönemin **mücbir sebep hali** olarak kabul edilmesi ve bu döneme ilişkin olarak verilmesi gereken beyannameler ile bunlara istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme süresi **yasağın kalktığı tarihi takip eden 15’inci**

günün sonuna kadar uzatılmasının Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygun bulunduğu belirtilmişti.

24 Mart 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan **518 Seri Nolu Vergi Usul Kanunu Tebliği**nde; yukarıda sayılan **faaliyet alanlarının** belirlenmesinde mükellefin, Tebliğin yayımlandığı tarihte vergi dairesi kayıtlarındaki **ana faaliyet kodunun** esas alınacağı belirtilmiş olup, daha sonrasında yapılan düzenleme ile vergi ödevlerinin yerine getirilmesi bakımından mücbir sebep hükümlerinden yararlanılıp, yararlanılmadığına ilişkin sorgulamanın **İnteraktif Vergi Dairesinden** yapılması mümkün hale getirilmişti.

Mücbir Sebep Kapsamında Olduğunu Düşünen Mükelleflerin NACE Kod Değişiklik Başvuruları:

Anılan Tebliğde; 24 Mart 2020 tarihi itibarıyla, yukarıda açıklanan sektörler arasında bulunmamasına rağmen ana faaliyet alanı olarak bu sektörlerden herhangi birisinde fiilen iştigal ettiğini ispat ve tevsik etmesi halinde, mükellefin mücbir sebep kapsamında olup olmadığının tespitinde ana faaliyet kodu yerine **fiilen iştigal edilen ana faaliyet alanının** dikkate alınacağı açıklanmıştı. Ancak bu ispat ve tevsikin nasıl yapılacağı ve süreci açıklanmamıştı.

Konuyla ilgili açıklamalar, 3 Nisan 2020 tarih ve **2020/3 Seri Nolu Uygulama İç Genelgesi**nde yapılmıştır. Anılan İç Genelge düzenlemelerine göre; mükellefin mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen **ana faaliyet alanlarının** tespit edilmesinde Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla vergi dairesi kayıtlarındaki **ana faaliyet kodu** dikkate alınacaktır. **Ana faaliyet kodundan kasıt**, mükelleflerin sicil kayıtlarında **ilk sırada yer alan altı haneli NACE meslek kodudur**. Mükellefin vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu itibarıyla bu İç Genelgenin (1.1) numaralı bölümünde sayılan sektörler arasında bulunmamasına rağmen ana faaliyet alanı olarak bu sektörlerden herhangi birisinde fiilen iştigal ettiğini ispat ve tevsik etmesi halinde, mükellefin mücbir sebep kapsamında olup olmadığının tespitinde ana faaliyet kodu yerine fiilen iştigal edilen ana faaliyet alanı dikkate alınacak ve sicil kayıtlarındaki ana faaliyet kodu yeni duruma göre düzeltilecektir.

Bu kapsamdaki NACE kod değişiklik başvuruları, fiilen iştigal edilen ana faaliyet alanını ispat etmeye matuf tüm belgelerin ekinde yer aldığı "**Ana Faaliyet Kodu Değişikliği Raporu**" (Rapor) eklenmek suretiyle **İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden** yapılacaktır. *(Anılan İç Genelgede Raporun kim tarafından hazırlanacağı açıklanmamış olup, tercihen YMM ve/veya SMMM tarafından hazırlanmış Rapor olabilecek ya da **kanımızca**, mükellef kendisi de hazırlayabilecektir.)*

Ana faaliyet kodu değişikliği için; mükellefin esas alınmasını istediği ana faaliyet alanından (ana faaliyet kodu olarak kaydedilmesi gerektiğini iddia ettiği faaliyet kodundan) elde ettiği **brüt hasılatın**, diğer faaliyet kodlarından elde ettiği brüt hasılatın **fazla** olması şarttır.

Brüt hasılatın tespitinde; 2019 hesap dönemi veya 2019 IV. geçici vergi dönemi, özel hesap dönemine tabi mükelleflerde 2019 yılında sonuçlanan özel hesap dönemi, bir yıldan kısa süredir faaliyette bulunulması durumunda faaliyette bulunulan dönem sonuçları dikkate alınacaktır.

Sunulacak Raporda hasılat tespitine yönelik olarak;

- Mükellefin son dört geçici vergi dönemine ilişkin verdiği beyannameleri ekinde yer alan ve en yüksek hasılatı elde ettiğini bildirdiği meslek kodlarına ilişkin bilgiler,
- Ayrıntılı gelir tablosu bilgileri,
- Form Ba-Bs bildirimlerine ilişkin değerlendirmeler

ile benzeri bilgi, belge, veri ve değerlendirmelere yer verilerek, mükellefin hakikatte kayıtlı olması gereken ana faaliyet kodu ortaya konulacak ve ana faaliyet kodu değişikliği işleminin gerçekleştirilmesi yönünde talepte bulunulacaktır.

Mükellefin ana faaliyet kodunun değiştirilmesi işlemleri, İç Genelgede açıklanan komisyonun olumlu mütalaası ve vergi dairesi başkanının veya görevlendireceği grup müdürünün onayıyla gerçekleştirilecektir.

Onay işleminden sonra, alınan karar bir üst yazı ekinde ilgili vergi dairesine gönderilecek ve faaliyet kodunun değiştirilmesine karar verilen mükelleflerin sicil kayıtlarındaki ana faaliyet kodu yeni duruma göre düzeltildikten sonra anılan mükelleflerin mücbir sebep kapsamına alınabilmesi için sistemde tanımlanan ekranlara bilgi girişi yapılacaktır.

Öte yandan, mücbir sebep kapsamında olanların bu sürelerle ilişkin **sigorta prim ödemelerinde** de erteleme uygulanmakta olup, mücbir sebep kapsamında olanların belirlenmesinde Vergi Dairesi kayıtlarında yer alan **anılan kodlar** esas alınmaktadır. Dolayısıyla, yukarıda açıklanan kod değişiklik talepleri bu açıdan da önem arz etmektedir.

Kanımızca, Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden etkilenen mükellefler sadece yukarıda açıklanan kapsamdakiler değil, **tüm mükelleflerdir.** Bu nedenle, anılan mücbir sebep kapsamının genişletilerek tüm mükelleflere uygulanması gerekir. Bu yapıldığı takdirde, tüm mükellefler uygulamalardan eşit şartlarda yararlanabilecek ve yukarıda açıklanan kod değişikliği işlem ve zahmetlerine de gerek kalmayacaktır.